Dosarul nr. 21r-2188/2023
Nr. generat de PIGD – 1-23050662-02-21r-29082023
Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător: Mazureț Roman

D E C I Z I E
În numele Legii

05 decembrie 2023 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Iurie Iordan
Judecători: Elena Cojocari și Marcel Juganari

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4-Cricova Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023 prin care a fost admisă cererea condamnatului Stăvilă Vadim privind liberarea condiționată înainte de termen de la executarea pedepsei închisorii, în temeiul art. 91 Cod Penal, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță:04.04.2023-25.05.2023;
Instanța de recurs: 29.08.2023-05.12.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 4-Cricova Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.

1. La data de 04 aprilie 2023 condamnatul Stăvilă Vadim, deținut în Penitenciarul nr. 4 Cricova, a înaintat judecătorului de instrucție o cerere, prin

solicită liberarea sa condiționată de pedeapsă înainte de termen, în condițiile art. 91 Cod penal. În motivarea cererii a fost indicat că, potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 28 din 15.12.2022 a Comisiei Penitenciarului nr. 4 Cricova, condamnatul a fost informat despre refuzul comisiei penitenciare de a înainta un demers în instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării prevederilor art. 91 CP în privința condamnatului, pe motiv că ultimul se caracterizează negativ și nu a realizat programul individual de executare a pedepsei. Este de părere că soluția dispusă de comisia penitenciară este lipsită de suport probatoriu, și astfel solicită ca instanța să aplice în privința sa prevederile art. 91 Cod penal.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023, s-a admis cererea depusă de condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, privind examinarea posibilității aplicării prevederilor art. 91 CP în privința ultimului.

A fost liberat condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, condiționat de pedeapsa închisorii, stabilită definitiv pe un termen de 2 ani 8 luni, înainte de termenul rămas neexecutat de **06 (șase) luni 11 (unsprezece) zile,** din momentul prezentării încheierii instituției penitenciare.

A fost obligat condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, în perioada liberării condiționate să nu părăsească sau să schimbe domiciliul fără acordul organului ce va efectua controlul comportamentului său, precum şi să nu comită alte infracțiuni sau încălcări.

I s-a explicat condamnatului că în cazul nerespectării obligațiilor impuse prin prezenta hotărâre sau comiterii altor infracțiuni, liberarea condiționată înainte de termen de pedeapsă *poate fi anulată în conformitate cu prevederile art. 91 alin. (8) Cod penal, cu trimiterea la executarea pedepsei.*

S-a pus în sarcina Biroului de probațiune din raza teritorială de la locul de domiciliu al condamnatului Stăvilă Vadim, născut la *****, asigurarea executării încheierii.

A fost expediată copia încheierii administrației penitenciarului nr. 4 Cricova, Biroului de probațiune din raza teritorială de la locul de domiciliu al condamnatului Stăvilă Vadim, precum şi condamnatului Stăvilă Vadim, născut la *****.

Solicitările recurentului:

3. *La data de 06.06.2023, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023 a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 4-Cricova Vitalie Falcă solicitând: examinarea şi admiterea recursului, casarea integrală a încheierii, rejudecarea cauzei şi adoptarea unei noi hotărîri, cu respingerea cereri condamnatului Stăvilă Vadim, privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a deținutului Stăvilă Vadim.*

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- Condamnatul Stavilă Vădim nu a îndeplinit condiția nr. l (Realizarea programul individual de executare a pedepsei). Conform extrasului din procesul-verbal nr. 28 al Comisiei Penitenciarului n Cricova din 15.12.2022 s-a decis că, deținutul Stăvilă Vădim nu întrunește condițiile conform prevederilor art.91 Cod penal, deoarece nu a realizat programul individual de executare a pedepsei şi se caracterizează negativ. Se menționează faptul că, deținutul Stăvilă Vădim a fost transferat Penitenciarului nr.4-Cricova, pentru executarea ulterioară a pedepsei penale. Remarcă că în privința condamnatului Stăvilă Vădim, au fost stabilite programele obligatorii stabilite în Planul individual de executare a pedepsei şi de; comportamentul condamnatului conform procedurii prevăzute în ordinul directorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare (denumirea autorității la acel moment) nr. 34 din 31.01.2018 cu privire la aprobarea metodologiilor privind procedura de elaborare şi implementare a Planului individual de resocializare pentru condamnatul adult.

- în partea ce ține de evaluarea condamnatului Stăvilă Vădim, precizăm că rezultatul evaluării efectuate de către personalul penitenciarului au fost stabilite următoarele programe şi activități obligatorii: Programul informativ de adaptare la mediul penitenciar - realizat satisfăcător; Programul educație pentru sănătate - nerealizat (nu a fost formată grupa); Programul relații constructive cu familia şi grupul - realizat satisfăcător. Atrage atenția instanței că secțiunea a VI-a din Programul individual de executare a pedepsei, unde se efectuează o analiză a rezultatelor şi se stabilește de îndeplinire a programelor şi activităților din Planul individual de resocializare, secțiune care oferă comisiei penitenciare o imagine despre nivelul de implementai programului, în baza căreia comisia urmează să decidă asupra gradului de realiza Programul individual per ansamblu.

- Din prevederile normelor citate supra reiese că, pentru a beneficia de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în baza normei sus citate, în sarcina condamnatului urmează să fie reținute o serie de condiții, întrunirea

cărora trebuie fie concomitentă: condamnatul să realizeze programul individual de executai pedepsei, condiție pe care instanța de fond a considerat-o excepție la caz, nerealizat acesteia independent de voința condamnatului.

- accentuează faptul că, nerealizarea acestei acțiuni (programei constituie temei de excepție prevăzute la art.91 Cod penal pe care l-ar exonera obligațiile stabilite, iar deținutul Stăvilă Vădim nu a dat dovadă că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei;

- Condamnatul Stăvilă Vădim nu a îndeplinit şi condiția nr.4 (Constatarea faptului că corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei)

- În partea ce ține de condiția privind constatarea faptului că corectarea condamnatului este posibilă tară executarea deplină a pedepsei, se rezumă următoarele: Programul individual de executare a pedepsei care are drept scop schimbarea comportamentului condamnatului în vederea reintegrării şi resocializării sale în societate. Anume administrația locului de detenție, care supraveghează aproape permanent conduita persoanei aflate în detenție poate concluziona în modul cel mai obiectiv aplicarea sancțiunii disciplinare față de persoana condamnată. Mai mult de atât, supravegherea permanentă privind respectarea programului zilnic şi a conduitei de către persoanele aflate în detenție se asigură de către angajații instituției penitenciare. De remarcat faptul că, până la soluționarea de către instanța de fond a cererii condamnatului Stăvilă Vădim, acesta nu a manifestat un comportament ireproșabil fapt argumentat prin existența unei sancțiuni active. Materialele sancțiunii disciplinare au fost prezentate instanței de fond în faza de examinare a cererii depuse de condamnatul Stăvilă Vădim cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor art.91 Cod penal.

- susține faptul că, sancțiunea disciplinară era valabilă la momentul pronunțării încheierii de către instanța de fond, circumstanțe care denotă ne corijarea condamnatului Stăvilă Vădim. Potrivit pct. 601 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, sancțiunile disciplinare pot fi stinse dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancțiuni disciplinare nu a fost aplicată o nouă sancțiune. Prin urmare, în asemenea situație în privința condamnatului Stăvilă Vădim, urmează a fi decăzut aplicarea prevederilor art.91 din Cod penal. Or, în continuare este inacceptabil aplicarea prevederilor art.91 din Cod penal în

privința persoanei condamnate care nu a dat dovadă la capitolul corijare şi de a merita posibilitatea aflării sale la libertate pentru ispășirea pedepsei cu liberarea condiționată, iar reintegrarea sa în societate nu este posibilă Iară executarea deplină a pedepsei. Din aceste considerente, este necesară analiza tuturor circumstanțelor, care caracterizează personalitatea şi comportamentul condamnatului. De menţionat faptul că liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanței şi nu o obligație.

- în acest context, Programul individual cu privire la planificarea executări pedepsei penale de către condamnatul Stăvilă Vădim nu a fost realizat în modul corespunzător, dispune de o sancțiune disciplinară activă ce demonstrează faptul că nu este posibilă corectarea fără executarea deplină a pedepsei, persistă riscul de recidivă și nu a participat la munca neremunerată.

Aprecierea instanței de recurs:

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind avocatul și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite* recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 -Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 mai 2023, cu casarea integrală a încheierii și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

7. Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

8. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: d) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.

9. Conform art. 450 Cod procedură penală, (1) Instanța de recurs, soluționînd recursul, rezolvă și chestiunile complementare prevăzute în art.416, aplicându-le în mod corespunzător.

10. Potrivit art. 451 Cod procedură penală, procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

11. Reieșind din prevederile art. 436 alin. (1), (2) Cod procedură penală, (1) Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărîrii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. (2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

12. Conform art. 469 Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, și anume: 1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal).

13. Din materialele cauzei, instanța de recurs a constatat că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 martie 2021, Stăvilă Vadim a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), art. 192/1 alin. (1) Cod penal, iar conform art. 84 alin. (1) CP, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Concomitent, prin aplicarea art. 85 alin. (1) și (3) Cod penal, prin cumul parțial al pedepsei aplicate lui Stăvilă Vadim prin sentința sus-numită, și pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11.12.2018, lui Stăvilă Vadim i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

14. Potrivit procesului-verbal de reținere, Stăvilă Vadim a fost reținut la data de 07 aprilie 2021.

15. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2021, a fost menținută fără modificări sentința primei instanțe.

16. Din datele cuprinse în dosarul personal al condamnatului, începutul termenului de executare a pedepsei se calculează din data de 07 aprilie 2021, iar sfârșitul termenului de executare a pedepsei este preconizat pentru 06 decembrie 2023.

17. Posibilitatea examinării chestiunii privind aplicarea prevederilor art. 91 CP în privința condamnatului Stăvilă Vadim, a survenit începând cu data de 07.08.2022, pornind de la termenul real executat până la acel moment.

18. La data de 15 decembrie 2022, Comisia Penitenciarului nr. 4 Cricova, a respins cererea lui Stăvilă Vadim privind înaintarea materialelor în instanţă pentru aplicarea în privinţa ultimului a prevederilor art. 91 CP, **din motiv că ultimul se caracterizează negativ și nu a realizat Programul individual** cu privire la executarea pedepsei penale.

19. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023, s-a admis cererea depusă de condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, privind examinarea posibilității aplicării prevederilor art. 91 CP în privința ultimului.

A fost liberat condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, condiționat de pedeapsa închisorii, stabilită definitiv pe un termen de 2 ani 8 luni, înainte de termenul rămas neexecutat de **06 (șase) luni 11 (unsprezece) zile,** din momentul prezentării încheierii instituției penitenciare.

A fost obligat condamnatul Stăvilă Vadim, născut la *****, în perioada liberării condiționate să nu părăsească sau să schimbe domiciliul fără acordul organului ce va efectua controlul comportamentului său, precum şi să nu comită alte infracțiuni sau încălcări.

I s-a explicat condamnatului că în cazul nerespectării obligațiilor impuse prin prezenta hotărâre sau comiterii altor infracțiuni, liberarea condiționată înainte de termen de pedeapsă *poate fi anulată în conformitate cu prevederile art. 91 alin. (8) Cod penal, cu trimiterea la executarea pedepsei.*

S-a pus în sarcina Biroului de probațiune din raza teritorială de la locul de domiciliu al condamnatului Stăvilă Vadim, născut la *****, asigurarea executării încheierii.

20. La caz, instanța de recurs stabilește că prin cererea depusă la data de 04.04.2023, condamnatul Stavilă Vadim solicită liberarea sa condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal.

21. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, instanța de recurs constată că, instanța de fond a examinat cauza superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu probele cauzei date, neexpunîndu-se argumentat asupra tuturor circumstanțelor de fapt și probelor prezentate întru confirmarea lor.

22. În conformitate cu art. 91 Cod Penal, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a

reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului cînd dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, și dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept și o rezervă în atitudinea instanței și nu o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

23. La caz, Colegiul Penal constată din materialele cauzei că Stăvilă Vadim a fost anterior condamnat pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 264/1 alin. (4) Cod Penal fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 3 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totuși, acesta nu a făcut concluziile de rigoare, iar pedeapsa stabilită nu a dus la corectarea acestuia, ultimul săvîrșind din nou cu intenție două infracțiuni prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal și art. 192/1 alin. (1) Cod Penal, fiindu-i stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 martie 2021 pedeapsa definitivă în formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni. La fel, din contul lui Stăvilă Vadim în beneficiul părții vătămate Petrova Irina s-a încasat prejudiciul material în mărime de 470 euro, iar în beneficiul părții vătămate Bîrlădeanu Ion s-a încasat prejudiciul material în mărime de 31217,38 lei și prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

Din conținutul materialelor prezentate de administrația Penitenciarului nr. 4-Cricova rezultă că Stăvilă Vadim pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea, nu a realizat programul individual și a avut un comportament negativ. La fel, acesta are o sancțiune disciplinară și nu are nici o stimulare.

De asemenea, Stăvilă Vadim, din momentul pronunțării sentinței – 23 martie 2021 și pînă la data adoptării încheierii de către Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) nu a executat nici măcar parțial sentința în partea ce vizează repararea prejudiciului material și moral cauzat părților vătămate prin faptele sale prejudiciabile.

În consecință, la data de 15.12.2022, Comisia Penitenciarului nr. 4, a hotărît cu vot unanim de a refuza înaintarea materialelor în instanța de judecată din motiv că deținutul Stăvilă Vadim se ”caracterizează negativ și nu a realizat programul individual de executare a pedepsei”.

24. Astfel, ținînd cont de personalitatea condamnatului, de faptul că acesta după executarea pedepsei cu închisoarea a comis din nou două infracțiuni cu intenție, de comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea, de poziția administrației Penitenciarului nr. 4-Cricova care nemijlocit asigura executarea pedepsei de către Stăvilă Vadim, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod pripit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea condamnatului Stăvilă Vadim este posibilă fără executarea integrală a pedepsei stabilite de instanța de judecată și că acesta poate fi liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen, în baza prevederilor art. 91 Cod Penal.

25. Colegiul Penal reține că din conținutul art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să prejudece cauza și adopte o nouă hotărîre, doar dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

Respectiv, în speță, instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară admise de instanța de fond, fapt care impune casarea integrală a încheierii, cu trimiterea cauzei date la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

26. La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o hotărâre legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Conducându-se de prevederile art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. d), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4-Cricova Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 mai 2023, emisă în privința condamnatului **Stavilă Vadim**, *se admite, casează integral încheierea cu trimiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Iurie Iordan***

Judecător ***Elena Cojocari***

Judecător ***Marcel Juganari***